

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 90
від 15 грудня 2021 року

**Про проект Закону України
“Про внесення змін до розділу II “Прикінцеві положення”
Закону України “Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо умов обігу земель
сільськогосподарського призначення”
(реєстр. № 5486-1 від 24.05.2021)**

Комітет з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України розглянув проект Закону про внесення змін до розділу II “Прикінцеві положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” (реєстр. № 5486-1 від 24.05.2021), поданий народним депутатом України Івченком В.Є., та зазначає про таке.

Мета проекту Закону, як зазначено в пояснювальній записці до нього, полягає у створенні необхідних правових, економічних та соціальних передумов для вступу в дію Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення”.

Законопроектом пропонується:

1) відстрочити набрання чинності Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” до 1 вересня 2022 року.

2) встановити додаткові умови набрання ним чинності:

- набрання чинності Законом України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення у складі спеціальних фондів державного та місцевих бюджетів Фонду розвитку сільських територій, кошти з якого спрямовуватимуться на видатки розвитку: інфраструктури, енергозбереження, освіти та медицини у сільській місцевості та реалізацію державних програм розвитку малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників;

- затвердження Кабінетом Міністрів України на день набрання чинності Законом № 552-IX Порядку здійснення фінансової підтримки громадян (у тому числі осіб, які здійснюють ведення особистого селянського господарства),

юридичних осіб (у тому числі фермерських господарств), для придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення загальною площею до 500 га.

Також проект пропонує поширити дію Порядку, який має ухвалити Уряд на виконання Закону № 552-ІХ, на фізичних осіб, які здійснюють ведення особистого селянського господарства, а також обмежити до 500 га граничну площу земельних ділянок сільськогосподарського призначення, на придбання яких громадянами і юридичними особами має бути спрямована фінансова підтримка держави відповідно до цього Порядку.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції повідомляє, що не має пропозицій та зауважень до зазначеного законопроекту.

Міністерство аграрної політики та продовольства України вважає, що запровадження невиправданої тривалої заборони на відчуження земель сільськогосподарського призначення приватної власності призводить до загострення ситуації із забезпеченням ефективного використання та охорони землі, а також залученню довгострокових інвестицій у розвиток проектів з високою доданою вартістю: сади, теплиці, зрошення, тваринницькі комплекси тощо.

Міністерство юстиції України повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України та Комітет з питань бюджету зазначають, що реалізація проекту Закону не потребуватиме додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

Національна академія наук України вважає обґрунтованим положення законопроекту щодо підвищення максимального розміру земель сільськогосподарського призначення, які набуваються у власність однією особою зі 100 га до 500 га, що сприятиме розвитку фермерських господарств.

Національна академія аграрних наук України підтримує перенесення дати набрання чинності Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” на 1 вересня 2022 року, але не раніше дня, наступного за днем набрання чинності Законом України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення у складі спеціальних фондів державного та місцевих бюджетів Фонду розвитку сільських територій, кошти з якого спрямовуються на видатки розвитку.

НААН України вважає, що Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” набирає чинності 01 липня 2021 року, неготовність нормативно-правових актів, передбачених пунктом 2 розділу II “Прикінцеві положення” вказаного Закону, може слугувати перешкодою у впровадженні ефективного ринку земель сільськогосподарського призначення.

Підкомітет з питань науки та інновацій 13.12.2021 р. розглянув проект Закону реєстр. № 5486-1 та пропонує повернути його суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

В частині створення Фонду розвитку сільських територій підкомітет, готуючи до розгляду законопроект реєстр. № 5486-1, проаналізував безпосередньо пов’язані з ним законопроекти – реєстр. № 5486 та законопроекти про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення Фонду розвитку сільських територій (реєстр. № 5584 від 28.05.2021) та альтернативний законопроект (реєстр. № 5584-1

від 15.06.2021), зареєстровані у Верховній Раді України, але такі, що не потрапили на розгляд нашого Комітету.

Не дивлячись на те, що кошти Фонду розвитку сільських територій можуть спрямовуватимуться на видатки розвитку: інфраструктури, енергозбереження, освіти та медицини у сільській місцевості та реалізацію державних програм розвитку малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників, слід звернути увагу на таке.

За висновками Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку громад та територій України створення Фонду розвитку сільських територій є недоцільним.

За оцінкою Мінфіну, реалізація пропозиції проекту Закону реєстр. № 5584 щодо створення Фонду призведе до втрат надходжень загального фонду місцевих бюджетів в обсязі 0,8 млрд грн (в умовах 2021 року).

А реалізація законопроекту реєстр. № 5584-1 лише у частині зарахування 80 відсотків орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення, які перебувають у державній та комунальній власності призведе до втрат надходжень загального фонду місцевих бюджетів (в умовах 2022 року) в обсязі 3,2 млрд грн.

Зважаючи на висновки Міністерства фінансів України це питання може вирішуватись шляхом розширення переліку надходжень до бюджету розвитку місцевих бюджетів, а не створення спеціального Фонду, джерелом наповнення якого на 80 - 90 відсотків є перерозподіл коштів з загальних фондів місцевих бюджетів до спеціальних.

Такий крок, на думку підкомітету, може розбалансувати місцеві бюджети та потребує додаткового аналізу бюджетного законодавства.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, зважаючи на викладене, враховуючи інформацію голови підкомітету з питань науки та інновацій В. Колюха, вирішив:

1. Згідно з пунктом третім частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до розділу II “Прикінцеві положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” (реєстр. № 5486-1 від 24.05.2021), поданий народним депутатом України Івченком В., за результатами розгляду першому читанні повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити це рішення до Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики.

3. Контроль за виконанням рішення Комітету покласти на Голову Комітету Сергія Бабака.

Голова Комітету

Сергій Бабак